

WAT & HOE

TAALGIDS

- Uitspraak
 - Ontmoetingen
 - Eten & uitgaan
 - Onderweg
 - Overnachten
 - Gezondheid
 - Woordenlijsten
- Nederlands - Afrikaans
Afrikaans - Nederlands

AFRIKAANS

**WAT
& HOE**

TAALGIDS

Vertaling
Sandra Nortje
en Gerard van der Weyde

AFRIKAANS

Wat & Hoe: wat anders!?

Wat & Hoe maakt deel uit van Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen
www.kosmosuitgevers.nl

Leverbaar in de serie Wat & Hoe:

- Wat & Hoe Reisgidsen
- Wat & Hoe Onderweg
- Wat & Hoe Select
- Wat & Hoe Taalgidsen

Kijk voor meer informatie op:

www.watenhoe.nl

4e druk, 2013

© Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen

Technische realisatie en productie: LINE UP boek en media bv

Omslagontwerp: De Weijer Design BNO bv, Baarn

Vormgeving: The Enschedé Font Foundry

Illustraties: Monique van den Hout

ISBN 978 90 215 5474 7

NUR 507

Alle rechten voorbehouden / All rights reserved

Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze en/of door welk ander medium ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Deze uitgave is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Noch de maker, noch de uitgever stelt zich echter aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolledigheden in deze uitgave. Wij zouden het zeer waarderen wanneer u geconstateerde onjuistheden ons wilt doorgeven, zodat wij hiermee rekening kunnen houden bij een volgende druk. Uw opmerkingen kunt u zenden aan: info@watenhoe.nl

Inhoud

Woord vooraf 6

1 Handig om te weten... 7

- 1.1 Beknopte grammatica 7
- 1.2 Uitspraak 10
- 1.3 Handige rijtjes 11
- 1.4 Datum, tijd en getallen 17
- 1.5 Persoonlijke gegevens 25

2 Praktische zaken 27

- 2.1 Bank 27
- 2.2 Post 28
- 2.3 Telefoon 29
- 2.4 Internet 33
- 2.5 Foto en video 34
- 2.6 Het weer 36
- 2.7 Veiligheid 38

3 Ontmoetingen 40

- 3.1 Algemeen 40
- 3.2 Iemand aanspreken 41
- 3.3 Zich voorstellen 43
- 3.4 Elkaar begrijpen 49
- 3.5 Hobby's 50
- 3.6 Een mening geven 51
- 3.7 Een compliment geven 53
- 3.8 Iets aanbieden 53
- 3.9 Uitnodigen 54
- 3.10 Iets afspreken 55
- 3.11 Iemand versieren 56
- 3.12 Afscheid nemen 58

4 Onderweg 62

- 4.1 De weg vragen 62
- 4.2 Douane 65
- 4.3 Bagage 67
- 4.4 De auto 68
- 4.5 Verkeersborden 68
- 4.6 Het benzinestation 69
- 4.7 Pech en reparaties 72

- 4.8 De fiets 74
- 4.9 Vervoermiddel huren 75
- 4.10 Liften 79
- 4.11 Inlichtingen 80
- 4.12 Openbaar vervoer 82

5 Overnachten 91

- 5.1 Accommodatie zoeken 91
- 5.2 Bij de receptie 92
- 5.3 Kamperen 93
- 5.4 Hotel/appartement/huisje 97
- 5.5 Klachten 100
- 5.6 Vertrek 101

6 Eropuit 103

- 6.1 Bezienswaardigheden 103
- 6.2 Sport en recreatie 106
- 6.3 Aan het water 107
- 6.4 In de sneeuw 110
- 6.5 Wandelen en bergbeklimmen 111
- 6.6 Fitness en wellness 112

7 Winkelen 114

- 7.1 Algemeen 115
- 7.2 Levensmiddelen 117
- 7.3 Kleding en schoenen 118
- 7.4 Kapper 120
- 7.5 Afrekenen 122

8 Eten en uitgaan 124

- 8.1 In het restaurant 124
- 8.2 Bestellen 125
- 8.3 Klachten 134
- 8.4 Afrekenen 135
- 8.5 Uitgaan 136
- 8.6 Kaartjes reserveren 138

9 Gezondheid 140

- 9.1 De dokter roepen 140
- 9.2 Klachten van de patiënt 140
- 9.3 Het consult 144
- 9.4 Recept en voorschriften 148
- 9.5 De tandarts 150

10	In moeilijkheden	152
10.1	Om hulp vragen	152
10.2	Ongelukken	153
10.3	Er is iemand vermist	155
10.4	Verlies en diefstal	156
10.5	Aanranding	157
10.6	De politie	158

Woordenlijsten	160
Nederlands – Afrikaans	160
Afrikaans – Nederlands	215

Woord vooraf

Deze volledig herziene editie van de vertrouwde **Wat & Hoe Afrikaans** is weer flink verbeterd. De hele tekst is ingrijpend gewijzigd en aangepast aan de moderne toerist. U kunt nu bijvoorbeeld vragen of er draadloos internet is, een telefoonoplader lenen of informeren hoe u uw foto's op een USB-stick kunt zetten. Achter in de gids is een 'omgekeerde' woordenlijst opgenomen. Hierin kunt u heel eenvoudig een onbekend woord op de menukaart, op een verkeersbord of bij de bushalte opzoeken. En natuurlijk kan uw gesprekspartner snel aanwijzen wat hij bedoelt. In veel hoofdstukjes is ook een alfabetische lijst van termen opgenomen.

Dankzij de vernieuwde vormgeving biedt deze taalgids u nog beter uitkomst in verschillende situaties. Met de gids in de hand zult u er zeker in slagen om duidelijk te maken wat u bedoelt. Met de duidelijke zinnen zult u in de meest voorkomende gevallen een eenvoudig gesprek kunnen voeren. Per situatie vindt u een groot aantal mogelijke antwoorden (met de Nederlandse vertaling), die u aan uw gesprekspartner kunt voorleggen.

Bovendien kunt u, aan de hand van de beknopte grammatica, deze gids ook gebruiken als een eerste hulpmiddel bij het leren van het Afrikaans. Ook kunt u met behulp van de woordenlijst achterin gemakkelijk eigen zinnen maken.

Wat & Hoe-taalgidsen zijn er in de volgende talen:

Afrikaans	Fries	Roemeens
Arabisch	Grieks	Russisch
Braziliaans	Hebreeuws	Slowaaks
Bulgaars	Hongaars	Spaans
Catalaans	Indonesisch	Thai
Chinees Mandarijn	Italiaans	Tsjechisch
Deens	Japans	Turks
Duits	Kroatisch	Vietnamees
Engels	Noors	Zweeds
Fins	Pools	
Frans	Portugees	

Deze **Wat & Hoe**-taalgidsen zijn ook als app verkrijgbaar:

Duits	Frans	Spaans
Engels	Italiaans	

1 Handig om te weten...

1.1 Beknopte grammatica

In het Afrikaans is het bepaalde lidwoord *die*, ongeacht het geslacht van het zelfstandig naamwoord dat erop volgt. De Nederlandse bepaalde lidwoorden 'de' en 'het' worden in het Afrikaans allebei *die*. Het onbepaalde lidwoord 'een' wordt in het Afrikaans 'n [ə]. Het meervoud van de meeste woorden wordt gevormd door een *s* of een *e* achter het zelfstandig naamwoord te plaatsen: *museum-museums*, *trein-treine*. Net als in het Nederlands verdubbelt in het geschreven Afrikaans vaak de laatste medeklinker, om te voorkomen dat de klank lang wordt uitgesproken *hotel-hotelle*. Op dezelfde manier als in het Nederlands verandert bij sommige woorden de klank in het meervoud: *stad-stede*, *skip-skepe*. Als het oorspronkelijke Nederlandse woord op een *t* eindigt, komt die *t* in het meervoud terug: *nag-nagte* (*nacht*). Enkele woorden krijgen *-ers* als meervoud: *kind-kinders*, *goed-goeters* (ding-dingen, spulletjes). De Nederlandse aanwijzende voornaamwoorden 'dit', 'deze', 'die' en 'dat' zijn: *hierdie* (deze, dit) en *daardie* (die en dat). *Daardie* wordt in informeel taalgebruik vaak daai: *hierdie vrou*, *daardie man*, *daai kind*. *Dit* wordt in het Afrikaans gebruikt voor onpersoonlijke werkwoorden bijvoorbeeld: *dit reën* (het regent) en *dit kraak op solder* (het kraakt op zolder).

■ Het werkwoord

Werkwoorden worden in het Afrikaans vrijwel allemaal zeer regelmatig vervoegd. In de tegenwoordige tijd zijn alle vervoegingen hetzelfde als de infinitief (het hele werkwoord, de onbepaalde wijs).

ik werk	ek werk
jij werkt	gy werk
hij/zij werkt	hy/sy werk
wij werken	ons werk
jullie werken	julle werk
zij werken	hulle werk

Uitzonderingen zijn *hê* (hebben), dat voor alle personen wordt vervoegd als *het*, en *wees* (zijn) dat voor alle personen wordt vervoegd als *is*. Na een hulpwerkwoord, wordt bij *hê* en *wees* de infinitiefvorm gebruikt:

Ek wil hierdie motor hê (ik wil deze auto hebben). Dit kan nie wees nie! (Dat bestaat niet!)

Wederkerende werkwoorden

Wederkerende werkwoorden zijn werkwoorden waarbij in het Nederlands 'zich' of een ander wederkerend voornaamwoord wordt gebruikt. Werkwoorden die in het Nederlands wederkerend zijn, zijn dit vrijwel altijd ook in het Afrikaans, maar in plaats van 'zich' wordt bij *hy hom* gebruikt, bij *sy haar* bij *hulle hulle* en bij *julle julle*. 'Hij verspreekt zich' is: *hy verspreek hom*, 'zij wast zich': *sy was haar*, 'zij scheren zich': *hulle skeer hulle*, 'jullie scheren je', *julle skeer julle*. De overige vormen zijn: *ek skaam my* (ik schaam me), *jy verspreek jou* (je verspreekt je), en *ons was ons* (wij wassen ons).

■ De vragende vorm

De vragende vorm is hetzelfde als in het Nederlands. Van *Jy koop die kaartjies* (Jij koopt de kaartjes) is de vragende vorm *Koop jy die kaartjies?* Het is voor (zelfs volwassen) kinderen gebruikelijk om vragen indirect te stellen aan hun ouders, en aan beduidend oudere personen *Sal ma die kaartjies koop?* (Koopt u de kaartjes (moeder)?). Dezelfde indirecte vorm wordt ook door winkelpersoneel gebruikt: *Sal mevrou die kaartjies kontant of met 'n kredietkaart betaal?* (Betaalt u de kaartjes contant of met een creditcard?)

■ De ontkenning

De ontkenning wordt in het Afrikaans gevormd door *nie* achter het werkwoord te plaatsen: *Ek koop nie* (Ik koop niet). Zinnen met een voorwerp krijgen een samengestelde ontkenning. *Nie* wordt dan dubbel gebruikt, de eerste keer na het werkwoord, en de tweede keer altijd aan het einde van de zin: *Ek koop nie die kaartjies nie* (Ik koop de kaartjes niet). Bij gebruik van een hulpwerkwoord komt de eerste *nie* achter het hulpwerkwoord en de tweede aan het einde van de zin: *Ek sal nie die kaartjies koop nie* (Ik zal de kaartjes niet kopen). Bij een vraag komt de eerste *nie* achter het onderwerp en de tweede, zoals altijd, aan het einde van de zin: *Het jy nie die kaartjies gekoop nie?* (Heb je de kaartjes niet gekocht?) Na woorden die een ontkenning insluiten, zoals *niemand*, *niks* (niets) *geen*, *nierwaar* (nietwaar), volgt aan het eind van de zin ook *nie*: *Niemand gaan hotel toe nie* (Niemand gaat naar het hotel); *Daar is niks wat ek vir jou kan doen nie* (er is niets wat ik voor jou kan doen); *Nie waar nie?* (nietwaar?)

2 Praktische zaken

2.1 Bank

Waar is hier ergens een bank/een wisselkantoor?

Waar kan ek hier iewers 'n bank/wisselkantoor kry?

waar kan ek hier iewers ə bank/wəssəlkantoor kry?

Kan ik hier deze ... inwisselen?

Kan ek hierdie ... hier wissel?

kan ek hierdie ... hier wəssəl?

Kan ik hier pinnen?

Kan ek hier met my kaart geld trek/met my kaart betaal?

kan ek hier met my kaart geld trek/met my kaart bətaal?

Kan ik hier met een creditcard geld opnemen?

Kan ek hier met my kredietkaart geld trek?

kan ek hier met my krədietkaart geld trek?

Hoeveel provisie moet ik betalen?

Hoeveel kommissie moet ek betaal?

hoefel kommisie moet ek bətaal?

Waar moet ik tekenen?

Waar moet ek teken?

waar moet ek teekən?

Kan ik kleinere biljetten krijgen?

Kan ek asseblief kleiner note kry?

kan ek əssəblief kleinər nootə kry?

Ik zoek een geldautomaat

Ek is op soek na 'n OTM/outoteller?

ek əs op soek naə ə oo-tee-em/ouwtotellər?

Wat is het minimum/maximum?

Wat is die minimum/maksimum bedrag?

wat əs die mieniemum/maksiemum bədrag?

Mag ik ook minder opnemen?

Mag ek ook minder as dit neem?

mag ek ook mēndər əs dət neem?

Dit zijn de gegevens van mijn bank in Nederland/België

Dit is my bankbesonderhede in Nederland/België

dət əs my bankbəsondərheedə ən needərland/belgiejə

Dit is mijn bankrekeningnummer

Dit is my bankrekeningnummer

dət əs my bankreekənəgnommər

Woordenlijst

Nederlands – Afrikaans

Deze woordenlijst is bedoeld als aanvulling op de hoofdstukjes hiervoor. De nummers achter het woord verwijzen naar de paragraaf met de belangrijkste zinnen waarin u deze woorden kunt gebruiken. In een aantal gevallen kunt u woorden die in deze lijst ontbreken elders in het boekje vinden, namelijk bij de illustraties van de auto, de fiets, de tent en het menselijk lichaam. Veel etenswaren kunt u vinden in de Afrikaans-Nederlandse lijst in 8.2.

De volgende afkortingen zijn gebruikt: bn = bijvoeglijk naamwoord, ww = werkwoord, zn = zelfstandig naamwoord.

A

- aanbevelen 8.2 **aanbeveel** *aanbāfeel*
 aanbieden 3.8 **aanbied** *aanbied*
 aanbidding **aanbidding** *aanbiedəŋg*
 aangebrand **aangebrand** *aangəbrand*
 aangenaam 3.3 **aangenaam** *aangənaam*
 aangetekend 2.2 **aangeteken/geregistreer** *aangəteekən*
 aangeven (bij douane) **verklaar** *fərkləar*
 aanhangwagen **sleeppwaentjie** *sleeppwaajnikie*
 aankomen **aankom/arriveer** *aankom/arriefeer*
 aankomsttijd **aankomstyd** *aankomstyd*
 aanranding **aanranding** *aanrandəŋg*
 aanrijding **botsing** *botsəŋg*
 aansteker **aansteker** *aansteekər*
 aantrekkelijk **aantreklik** *aantreklək*
 aanwezig 2.3 **aanwesig** *aanweesəg*
 aanwijzen 3.4, 4.1, 6.1, 7.3 **aanwys** *aanwys*
 aardappel 8.2 **aartappel/ertappel** *aartappəl/ertappəl*
 aardbeien 8.2 **arbeie** *arbeijə*
 aarde (grond) **aarde/grond** *aardə/grond*
 aardewerk **erdewerk** *erdəwerk*
 aardig **aangenaam** *aangənaam*
 abonnement 4.12, 6.4 **intekening** *anteekənəŋg*
 accommodatie 5.1 **akkommodasie** *akkoomoodaasie*
 accu 2.5, 4.4 **battery** *batəri*
 acculader **batterylaaier** *batərylaaijər*
 achter 4.1 **agter** *agtər*

AFRIKAANS

De beste tolk voor op reis

Vlot de rekening vragen op een terrasje?

Een gesprekje aanknopen?

Met deze taalgids kom je altijd uit je woorden.

- Ruim 4000 woorden & zinnen
- Woordenlijst Nederlands - Afrikaans
- Woordenlijst Afrikaans - Nederlands
- Duidelijke aanwijzingen voor uitspraak

■ De meest gebruikte zinnen op vakantie

Ik ben ...	Ek is ...	<i>ek əs ...</i>
Waar is het toilet?	Waar is die toilet?	<i>waar əs die toijlet?</i>
Hoeveel kost dit?	Hoeveel kos dit?	<i>hoefeel kos dət?</i>
Het eten is heerlijk!	Dis heerlik!	<i>dəs heerlək!</i>
De rekening, a.u.b.?	Kan ek asseblief die rekening kry	<i>kan ek assəblief die reekəng kry?</i>
Waar is ...?	Waar is ...?	<i>waar əs ...?</i>

■ Altijd handig

Goedendag	Goeiemore	<i>goeijəmoora</i>
Tot ziens	Totsiens	<i>totsiens</i>
Ja, graag	Ja, graag	<i>jaa, graag</i>
Nee, dank u wel	Nee, dankie	<i>nee, dankie</i>
Akkoord	Dis goed	<i>dəs goed</i>
Sorry	Jammer	<i>jammər</i>
Misschien	Miskien	<i>məskien</i>
Links	Links	<i>lənks</i>
Rechts	Regs	<i>regs</i>

■ Getallen

1 een	<i>een</i>	6 ses	<i>ses</i>
2 twee	<i>twee</i>	7 sewe	<i>seweə</i>
3 drie	<i>drie</i>	8 agt	<i>agt</i>
4 vier	<i>fier</i>	9 nege	<i>neegə</i>
5 vyf	<i>fyf</i>	10 tien	<i>tien</i>

NUR 507

9 789021 554747